

Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera)
północno-zachodniej Polski.
Część 2. Wtyki (Coreoidea) niecki Jeziora Sycyńskiego
True bugs (Hemiptera: Heteroptera) of Northwestern Poland.
Part 2. Coreoidea of the basin of Lake Sycyn

Marek BUNALSKI¹, Artur TASZAKOWSKI²

¹ Katedra Entomologii i Ochrony Środowiska, Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP, ul. Dąbrowskiego 159, 60-594 Poznań; marek.bunalski@up.poznan.pl

² Katedra Zoologii, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Śląski w Katowicach, ul. Bankowa 9, 40-007 Katowice; artur.taszakowski@us.edu.pl

ABSTRACT: On the basis of a field research conducted in the years 2009–2016 in the environs of Lake Sycyn (Northern Greater Poland), the fauna of Coreoidea of the area on question was indicated. The occurrence of 20 species from the superfamily Coreoidea was demonstrated, including 1 species from the family Alydidae, 10 species from the family Coreidae, 8 species from the family Rhopalidae, and 1 species from the family Stenocephalidae. Remarks regarding the phenology of species occurrence as well as their environmental selectivity are also presented.

KEY WORDS: Hemiptera, Heteroptera, Coreoidea, Alydidae, Coreidae, Rhopalidae, Stenocephalidae, NW Poland, Lake Sycyn, lake basin, chorology, ecology, phenology.

Wstęp

Pluskwiaki różnoskrzydłe z nadrodziny Coreoidea reprezentowane są w Polsce przez 35 gatunków sklasyfikowanych w 4 rodzinach: Alydidae, Coreidae, Rhopalidae oraz Stenocephalidae. Wszystkie Coreoidea są fitofagami, a większość z nich stanowią polifagi. W naszych warunkach klimatycznych są to gatunki jednopokoleniowe, przy czym pierwsze osobniki pojawiają się po przezimowaniu w kwietniu i maju. Pluskwiaki te preferują tereny stosunkowo suche i otwarte, o dobrym nasłonecznieniu, pokryte roślinnością zielną, np. łąki, ugory, zbiorowiska ruderalne i pola-

ny leśne. Jest to grupa o dość dobrze zbadanym rozmieszczeniu w Polsce, na co wpływają stosunkowo duże rozmiary ciała (5,5–20 mm) i łatwość obserwacji (LIS B. i in. 2008).

Nizina Wielkopolsko-Kujawska jest pod względem heteropterologicznym jednym z lepiej poznanych regionów zoogeograficznych Polski. Do tej pory podano z jej obszaru 457 gatunków lądowych Heteroptera (66% fauny Polski), w tym 26 gatunków należących do Coreoidea (GIERLASIŃSKI 2018a). Analizując stan poznania entomofauny w poszczególnych częściach regionu łatwo zauważyć, że jest bardzo zróżnicowany, a część północna stanowi obszar najslabiej zbadany.

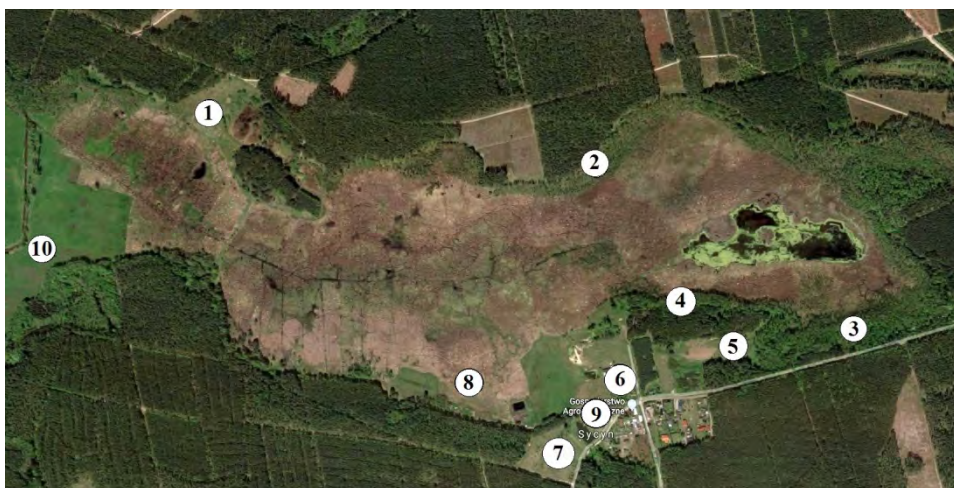
Charakterystyka terenu badań

Jeziro Sycyńskie zlokalizowane jest w północno-zachodniej części powiatu obornickiego, 8 km na północny-wschód od Szamotuł. Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym zaproponowanym przez KONDRACKIEGO (2002) obszar należy do prowincji Nizy Środkowoeuropejskiego, podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich i makroregionu Pojezierze Wielkopolskie. Według podziału przyjętego przez KFP obszar ten leży na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej.

Geneza powstania Jeziora Sycyńskiego nie jest w pełni wyjaśniona. Przeważa pogląd, że powstało ono pod koniec ostatniego zlodowacenia jako lej zbierający wody z topniejącego lodowca i odprowadzający je ujściowym odcinkiem Samy do pradoliny Warty. Powstała w ten sposób niecka zajmująca powierzchnię ponad 50 ha i jeszcze przed stu laty wypełniona w większości wodą (40 ha). Prowadzone przez lata melioracje doprowadziły do znacznego obniżenia poziomu lustra wody i częściowego osuszenia zachodniej części jeziora. Obecnie tafla jeziora zajmuje powierzchnię 4,5 ha i otaczają ją rozległe pasy szuwarów, trzcinowisk, turzycowisk, łąk i olsów porzeczkowych. Od północy, wschodu i południa niecka otoczona jest lasem porastającym wysokie moreny i pola kermowe, a od zachodu otwiera się na dolinę rzeki Samy. Na południowym skłonie niecki zlokalizowana jest część wsi Sycyn – Sycyn Dolny. Z uwagi na swój charakter i duże zróżnicowanie przyrodnicze okolice Jeziora Sycyńskiego są miejscem występowania wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt, w tym unikatowych gatunków owadów.

Fot. 1. Jezioro Sycyńskie – widok od strony wschodniej
 Phot. 1. Sycyńskie Lake – view from the east (fot. / phot. M. Bunalski)

Ryc. 1. Lokalizacja powierzchni badawczych / Fig. 1. Location of research areas

Cel i metody

Celem niniejszego opracowania jest zgromadzenie informacji faunistycznych dotyczących pluskwiaków z nadrodziny wtyków (*Coreoidea*) występujących w okolicach Jeziora Sycyńskiego oraz powiązanie ich z obserwacjami o charakterze środowiskowym. Dane pochodzą z badań prowadzonych w latach 2009–2016 na dziesięciu powierzchniach badawczych (Ryc. 1) reprezentujących zróżnicowane środowiska o charakterze naturalnym i antropogenicznym (numeracja jak w tekście):

- pow. 1 – północny brzeg jeziora, wypasane murawy napiaskowe i ekstenzywne łąki (XU03);
- pow. 2 – północny brzeg jeziora, pas olsu nadbrzeżnego przechodzący w turzycowiska (XU03);
- pow. 3 – południowy brzeg jeziora, ols porzeczkowy z wywierzykami (XU13);
- pow. 4 – południowy brzeg jeziora, skraj lasu przechodzący w zarośla wierzbowo-olchowe (XU13);
- pow. 5 – południowy brzeg jeziora, uprawa leśna na gruncie porolnym (XU13);
- pow. 6 – południowy brzeg jeziora, zbiorowisko ruderalne (XU03);
- pow. 7 – południowy brzeg jeziora, grunt porolny z naturalnym odnowieniem sosny (XU03);
- pow. 8 – południowy brzeg jeziora, zmiennowilgotne łąki przechodzące w turzycowiska i trzcinowiska (XU03);
- pow. 9 – sztuczny zbiornik na cieku, zbiorowiska nadbrzeżne (XU03);
- pow. 10 – dolina rzeki Samy, dwukośna łąka zalewowa przechodząca w turzycowisko (XU03).

Materiał badawczy pozyskiwano stosując następujące metody badawcze (oznaczenia literowe jak w tekście):

- cz – czerpakowanie roślinności;
- nz – przeszukiwanie podłoża pod roślinami;
- ot – otrząsanie drzew i krzewów.

Charakterystyki gatunków dokonano według schematu: rozszedlenie w Polsce oraz na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej, materiał badawczy (data obserwacji, liczba osobników, numer powierzchni badawczej i metodyka), podsumowanie. Obserwacje w obrębie gatunków uporządkowano rosnąco według dat miesięcznych.

Fot. 2. / Phot. 2. Wybrane powierzchnie badawcze / Selected research area: A – pow. 1; B – pow. 2; C – pow. 4; D – pow. 7; E – pow. 8; F – pow. 10 (fot. / phot. M. Bunalski)

Przegląd gatunków

ALYDIDAE AMYOT et SERVILLE, 1843
Alydus calcaratus (LINNAEUS, 1758)

Gatunek pospolity w całej Polsce; na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej notowany na kilkunastu stanowiskach (LIS B. i in. 2008, GIERLASIŃSKI 2018b).

Materiał badawczy: 7 VI 2012, 1 ex., pow. 5, cz; 10 VI 2012, 2 exx., pow. 7, cz; 21 VI 2013, 1 ex., pow. 7, cz; 23 VI 2013, 2 exx., pow. 5, nz; 27 VI 2014, 2 exx., pow. 7, cz; 30 VI 2012, 1 ex., pow. 7, cz; 3 VII 2014, 3 exx., pow. 7, cz; 4 VII 2013, 9 exx., pow. 7, cz; 10 VII 2016, 2 exx., pow. 9, cz; 12 VII 2009, 1 ex., pow. 7, cz; 17 VII 2011, 4 exx., pow. 5, nz; 17 VII 2013, 2 exx., pow. 7, cz; 19 VII 2010, 7 exx., pow. 5, nz; 25 VII 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 16 VII 2011, 3 exx., pow. 7, cz; 2 VIII 2012, 1 ex., pow. 7, cz; 7 VIII 2012, 1 ex., pow. 5, nz; 10 VIII 2010, 1 ex., pow. 7, cz; 21 VIII 2010, 2 exx., pow. 5, nz; 23 VIII 2013, 28 exx., pow. 6, nz; 23 VIII 2013, 4 exx., pow. 7, cz; 29 VIII 2012, 6 exx., pow. 7, cz; 30 VIII 2013, 6 exx., pow. 6, nz; 30 VIII 2013, 5 exx., pow. 7, cz; 3 IX 2011, 2 exx., pow. 7, cz; 4 IX 2010, 2 exx., pow. 7, cz; 7 IX 2013, 9 exx., pow. 6, nz; 13 IX 2014, 2 exx., pow. 7, cz.

W trakcie badań obserwowany od czerwca do połowy września, na roślinach oraz na ziemi pod roślinami. Występował w środowiskach otwartych, suchych i ciepłych.

COREIDAE LEACH, 1815

Arenocoris falleni (SCHILLING, 1829)

Gatunek występujący na terenie całego kraju, ale stosunkowo rzadko spotykany; na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej stwierdzony na czterech stanowiskach (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 2 VI 2009, 1 ex., pow. 5, nz; 8 VI 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 14 VII 2009, 1 ex., pow. 5, nz; 25 VII 2010, 1 ex., pow. 5, nz.

Obserwowany w czerwcu i lipcu na ziemi pod roślinami. Występował w miejscach suchych, nasłonecznionych i pokrytych niską roślinnością.

Bathysolen nubilus (FALLÉN, 1807)

Gatunek często spotykany w niemal całej Polsce; z obszaru Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej podawany z kilku stanowisk (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 8 VI 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 14 VII 2009, 2 exx., pow. 5, nz; 16 VII 2011, 3 exx., pow. 8, cz; 17 VII 2011, 6 exx., pow. 5, nz; 19 VII 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 25 VII 2010, 6 exx., pow. 5, nz; 4 VIII 2013, 8 exx., pow. 6, nz; 21 VIII 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 23 VIII 2013, 3 exx., pow. 6, nz; 30 VIII 2013, 2 exx., pow. 6, nz; 7 IX 2013, 2 exx., pow. 6, nz.

Obserwowany od czerwca do początku września na ziemi pod roślinami, w miejscach suchych i nasłonecznionych.

Ceraleptus lividus STEIN, 1858

Gatunek często spotykany niemal w całej Polsce; na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej stwierdzany na kilku stanowiskach (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 20 V 2011, 2 exx., pow. 5, nz; 2 VI 2013, 3 exx., pow. 6, nz; 8 VI 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 27 VI 2014, 2 exx., pow. 7, cz; 3 VII 2014, 1 ex., pow. 7, cz; 17 VII 2011, 2 exx., pow. 5, nz; 19 VII 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 25 VII 2010, 4 exx., pow. 5, nz; 10 VIII 2013, 1 ex., pow. 6, nz.

Obserwowany od połowy maja do początku sierpnia na ziemi pod roślinami. Występował w miejscach suchych i ciepłych.

Coreus marginatus (LINNAEUS, 1758)

Jeden z najpospolitszych gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych występujących w Polsce; na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej notowany na kilkunastu stanowiskach (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 5 IV 2014, 1 ex., pow. 6, cz; 19 IV 2009, 1 ex., pow. 4, cz; 25 IV 2014, 1 ex., pow. 6, cz; 26 IV 2009, 2 exx., pow. 4, ot; 3 V 2009, 4 exx., pow. 1, cz; 3 V 2009, 1 ex., pow. 10, cz; 8 V 2011, 7 exx., pow. 10, cz; 9 V 2013, 1 ex., pow. 3, cz; 10 V 2014, 2 exx., pow. 7, cz; 10 V 2009, 2 exx., pow. 10, cz; 18 V 2013, 3 exx., pow. 2, ot; 19 V 2012, 6 exx., pow. 10, cz; 21 V 2012, 2 exx., pow. 4, ot; 22 V 2014, 2 exx., pow. 2, ot; 22 V 2014, 5 exx., pow. 7, cz; 22 V 2014, 8 exx., pow. 8, cz; 22 V 2014, 4 exx., pow. 9, cz; 24 V 2009, 9 exx., pow. 10, cz; 31 V 2009, 3 exx., pow. 10, cz; 7 VI 2012, 4 exx., pow. 5, cz; 7 VI 2014, 4 exx., pow. 7, cz; 7 VI 2014, 5 exx., pow. 8, cz; 11 VI 2009, 1 ex., pow. 10, cz; 14 VI 2009, 9 exx., pow. 10, cz; 23 VI 2012, 2 exx., pow. 8, cz; 3 VII 2014, 2 exx., pow. 7, cz; 4 VII 2013, 1 ex., pow. 2, ot; 4 VII 2013, 8 exx., pow. 7, cz; 4 VII 2013, 6 exx., pow. 8, cz; 7 VII 2012, 1 ex., pow. 8, cz; 10 VII 2011, 4 exx., pow. 10, cz; 17 VII 2013, 6 exx., pow. 7, cz; 17 VII 2013, 2 exx., pow. 8, cz; 27 VII 2009, 3 exx., pow. 8, cz; 2 VIII 2012, 3 exx., pow. 8, cz; 3 VIII 2011, 7 exx., pow. 7, cz; 3 VIII 2013, 10 exx., pow. 7, cz; 4 VIII 2015, 1 ex., pow. 4, ot; 8 VIII 2012, 2 exx., pow. 5, cz; 8 VIII 2015, 1 ex., pow. 4, ot; 10 VIII 2013, 3 exx.,

pow. 7, cz; 10 VIII 2009, 6 exx., pow. 8, cz; 11 VIII 2015, 1 ex., pow. 4, ot; 15 VIII 2014, 2 exx., pow. 8, cz; 17 VIII 2013, 3 exx., pow. 1, cz; 23 VIII 2013, 26 exx., pow. 7, cz; 29 VIII 2012, 4 exx., pow. 7, cz; 30 VIII 2013, 8 exx., pow. 6, nz; 30 VIII 2012, 32 exx., pow. 8, cz; 30 VIII 2013, 4 exx., pow. 8, cz; 3 IX 2011, 5 exx., pow. 8, cz; 4 IX 2015, 1 ex., pow. 4, ot; 4 IX 2010, 4 exx., pow. 8, cz; 8 IX 2013, 4 exx., pow. 1, cz; 13 IX 2014, 4 exx., pow. 7, cz; 13 IX 2014, 8 exx., pow. 8, cz.

Obserwowany często i miejscami licznie, od kwietnia do września, głównie na roślinności zielnej, w miejscach o różnym uwilgotnieniu i nasłonecznieniu.

Coriomeris denticulatus (SCOPOLI, 1763)

Gatunek spotykany głównie w południowej części kraju; na terenie Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej stwierdzany na czterech stanowiskach (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 21 VII 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 7 VIII 2012, 1 ex., pow. 5, nz; 15 VIII 2014, 1 ex., pow. 7, nz.

Obserwowany rzadko, od połowy lipca do połowy sierpnia na ziemi pod roślinami. Występował w miejscach suchych, ciepłych i pokrytych rzadką roślinnością.

Coriomeris scabricornis (PANZER, 1805)

Gatunek niebył często stwierdzany w Polsce, nienotowany na terenach górskich; z obszaru Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej podawany z czterech stanowisk (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 8 VI 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 17 VI 2009, 2 exx., pow. 5, nz; 6 VII 2011, 3 exx., pow. 8, cz; 14 VII 2009, 3 exx., pow. 5, nz; 17 VII 2011, 2 exx., pow. 5, nz; 19 VII 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 25 VII 2010, 2 exx., pow. 5, nz; 4 VIII 2013, 1 ex., pow. 6, nz; 23 VIII 2013, 5 exx., pow. 6, nz; 4 IX 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 7 IX 2013, 3 exx., pow. 6, nz.

Obserwowany od czerwca do początku września, częściej i liczniej niż *C. denticulatus*. Spotykany na ziemi pod roślinami, w miejscach suchych, ciepłych i pokrytych rzadką roślinnością.

Nemocoris fallenii SAHLBERG, 1848

Gatunek notowany w Polsce jedynie na pięciu stanowiskach: Góry Świętokrzyskie – Uroczysko Przyłaski (STRAWIŃSKI 1962), Podlasie – Oso-

wiec (LIS J.A. i in. 1995), Pojezierze Mazurskie – Gietrzwałd, Olsztyn (Mapa Bioróżnorodności 2018) oraz Nizina Wielkopolsko-Kujawska – Gortatowo (SKITEK 2016).

Materiał badawczy: 17 VII 2011, 1 ex., pow. 5/6, nz.

Jedyny osobnik tego gatunku został znaleziony w połowie lipca na piaszczystej drodze pomiędzy stanowiskami 5 i 6.

Spathocera dalmanii (SCHILLING, 1829)

Gatunek znany z rozproszonych stanowisk, rzadko spotykany, nienotowany na obszarach górskich; nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 5 VI 2015, 1 ex., pow. 5, nz; 17 VI 2009, 1 ex., pow. 5, nz.

Stwierdzony w czerwcu na ziemi pod roślinami, w środowisku suchym, ciepłym i pokrytym niską roślinnością.

Spathocera laticornis (SCHILLING, 1829)

Gatunek notowany nieco częściej niż *S. dalmanii*, na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej stwierdzany na pięciu stanowiskach (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 1 VI 2015, 1 ex., pow. 10, cz; 10 VI 2009, 2 exx., pow. 5, nz; 20 VI 2009, 2 exx., pow. 5, nz; 4 VII 2009, 3 exx., pow. 5, nz; 16 VII 2011, 1 ex., pow. 8, cz.

Obserwowany od czerwca do połowy lipca, częściej i liczniej niż *S. dalmanii*, Występował w środowiskach otwartych i ciepłych, głównie na ziemi pod roślinami.

Syromastus rhombeus (LINNAEUS, 1767)

Gatunek pospolity na terenie całego kraju; z obszaru Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej podawany z kilkunastu stanowisk (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 26 IV 2009, 1 ex., pow. 5, nz; 9 V 2010, 1 ex., pow. 9, cz; 10 V 2009, 1 ex., pow. 2, cz; 19 V 2010, 1 ex., pow. 10, cz; 22 V 2014, 2 exx., pow. 7, cz; 24 V 2009, 1 ex., pow. 10, cz; 2 VI 2013, 1 ex., pow. 6, nz; 7 VI 2012, 1 ex., pow. 5, cz; 7 VI 2014, 1 ex., pow. 8, cz; 8 VI 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 20 VI 2009, 3 exx., pow. 5, nz; 4 VII 2011, 2 exx., pow. 5, nz; 7 VII 2012, 1 ex., pow. 8, cz; 16 VII 2011, 2 exx., pow. 8, cz; 17 VII 2011, 5 exx., pow. 5, nz; 17 VII 2013, 1 ex.,

pow. 7, cz; 19 VII 2010, 3 exx., pow. 5, nz; 25 VII 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 2 VIII 2012, 1 ex., pow. 8, cz; 3 VIII 2011, 3 exx., pow. 7, cz; 3 VIII 2013, 3 exx., pow. 7, cz; 10 VIII 2010, 2 exx., pow. 7, cz; 10 VIII 2013, 4 exx., pow. 6, nz; 21 VIII 2010, 2 exx., pow. 5, nz; 29 VIII 2012, 1 ex., pow. 7, cz; 3 IX 2011, 1 ex., pow. 8, cz.

Obserwowany od końca kwietnia do początku września, na roślinach zielnych i pod nimi oraz na liściach drzew i krzewów, w miejscach nasłonecznionych i ciepłych.

RHOPALIDAE AMYOT et SERVILLE, 1843

Chorosoma schillingi (SCHILLING, 1829)

Gatunek niezbyt często odławiany, nie stwierdzony na południowo- i północno-wschodnim krańcu Polski, z obszaru Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej podawany z kilku stanowisk (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 16 VII 2011, 1 ex., pow. 8, cz.

Jedyny osobnik tego gatunku został odłowiony w czerpak, w połowie lipca, w strefie przejściowej pomiędzy rozległymi płacami turzycowisk a trzciniowiskami.

Myrmus miriformis (FALLÉN, 1807)

Gatunek pospolity w całej Polsce, na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej stwierdzany na kilkunastu stanowiskach (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 10 VI 2012, 1 ex., pow. 8, cz; 19 VI 2012, 8 exx., pow. 8, cz; 21 VI 2013, 2 exx., pow. 7, cz; 23 VI 2012, 1 ex., pow. 8, cz; 27 VI 2014, 1 ex., pow. 7, cz; 30 VI 2012, 2 exx., pow. 8, cz; 3 VII 2014, 2 exx., pow. 7, cz; 4 VII 2013, 8 exx., pow. 7, cz; 5 VII 2015, 1 ex., pow. 7, cz; 7 VII 2012, 6 exx., pow. 8, cz; 16 VII 2011, 2 exx., pow. 8, cz; 17 VII 2011, 2 exx., pow. 5, nz; 17 VII 2013, 4 exx., pow. 7, cz; 25 VII 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 2 VIII 2012, 1 ex., pow. 8, cz; 3 VIII 2011, 2 exx., pow. 8, cz; 3 VIII 2013, 8 exx., pow. 7, cz; 4 VIII 2015, 2 exx., pow. 2, ot; 23 VIII 2013, 2 exx., pow. 6, nz; 29 VIII 2012, 2 exx., pow. 7, cz; 4 IX 2010, 1 ex., pow. 8, cz.

Obserwowany od czerwca do początku września, na roślinach zielnych i pod nimi. Występował w miejscach słonecznych, suchych i średnio wilgotnych.

Corizus hyoscyami (LINNAEUS, 1758)

Gatunek pospolity w całej Polsce, na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej stwierdzany na kilkunastu stanowiskach (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 29 IV 2011, 2 exx., pow. 5, nz; 8 V 2011, 1 ex., pow. 10, cz; 21 V 2011, 4 exx., pow. 10, cz; 8 VI 2010, 1 ex., pow. 5, nz; 20 VI 2009, 1 ex., pow. 5, nz; 5 VII 2014, 1 ex., pow. 4, cz; 14 VII 2009, 3 exx., pow. 8, cz; 16 VII 2011, 1 ex., pow. 8, cz; 17 VII 2011, 9 exx., pow. 5, nz; 17 VII 2013, 2 exx., pow. 7, cz; 27 VII 2009, 1 ex., pow. 8, cz; 10 VIII 2009, 1 ex., pow. 8, cz; 17 VIII 2013, 1 ex., pow. 10, cz; 4 IX 2010, 1 ex., pow. 8, cz; 13 IX 2014, 1 ex., pow. 7, cz.

Obserwowany od końca kwietnia do połowy września, na roślinach zielnych i pod nimi. Występował w miejscach nasłonecznionych, suchych lub średnio wilgotnych.

Rhopalus maculatus (FIEBER, 1837)

Gatunek znany z licznych stanowisk, szczególnie często spotykany na Roztoczu i Wyżynie Lubelskiej; na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej notowany na kilku stanowiskach (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 22 V 2014, 1 ex., pow. 8, cz; 7 VI 2014, 3 exx., pow. 8, cz; 10 VI 2012, 2 exx., pow. 8, cz; 23 VI 2012, 1 ex., pow. 8, cz; 3 VII 2014, 1 ex., pow. 8, cz; 10 VII 2011, 1 ex., pow. 10, cz; 14 VII 2009, 6 exx., pow. 5, nz; 16 VII 2011, 1 ex., pow. 8, cz; 17 VII 2013, 2 exx., pow. 8, cz; 15 VIII 2014, 4 exx., pow. 8, cz; 17 VIII 2013, 2 exx., pow. 1, cz; 30 VIII 2012, 3 exx., pow. 8, cz; 8 IX 2013, 2 exx., pow. 1, cz; 13 IX 2014, 2 exx., pow. 7, cz; 13 IX 2014, 2 exx., pow. 8, cz.

Obserwowany od końca maja do połowy września na roślinach zielnych i pod nimi. Występował w środowiskach otwartych i wilgotnych, najczęściej na wilgotnych łąkach i turzycowiskach.

Rhopalus parumpunctatus SCHILLING, 1829

Gatunek pospolity w całej Polsce, na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej stwierdzany na kilkunastu stanowiskach (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 25 IV 2014, 4 exx., pow. 9, cz; 29 IV 2011, 3 exx., pow. 5, nz; 8 V 2011, 4 exx., pow. 10, cz; 10 V 2014, 3 exx., pow. 7, cz; 21 V 2011, 19 exx., pow. 10, cz; 22 V 2014, 2 exx., pow. 8, cz; 31 V 2009, 3 exx., pow. 10, cz; 2 VI 2013, 4 exx., pow. 6, nz; 8 VI 2010,

4 exx., pow. 5, nz; 7 VI 2012, 3 exx., pow. 5, cz; 10 VI 2012, 15 exx., pow. 8, cz; 15 VI 2014, 12 exx., pow. 7, cz; 21 VI 2013, 16 exx., pow. 7, cz; 19 VI 2012, 7 exx., pow. 8, cz; 23 VI 2012, 12 exx., pow. 8, cz; 23 VI 2013, 3 exx., pow. 5, nz; 29 VI 2013, 1 ex., pow. 8, cz; 30 VI 2012, 6 exx., pow. 8, cz; 3 VII 2014, 2 exx., pow. 7, cz; 3 VII 2014, 2 exx., pow. 9, cz; 4 VII 2013, 9 exx., pow. 7, cz; 7 VII 2012, 16 exx., pow. 8, cz; 10 VII 2011, 17 exx., pow. 10, cz; 10 VII 2016, 4 exx., pow. 1, cz; 10 VII 2016, 2 exx., pow. 7, cz; 14 VII 2009, 5 exx., pow. 8, cz; 16 VII 2011, 14 exx., pow. 8, cz; 17 VII 2011, 10 exx., pow. 5, cz; 17 VII 2013, 6 exx., pow. 7, cz; 19 VII 2010, 3 exx., pow. 5, nz; 2 VIII 2012, 16 exx., pow. 8, cz; 3 VIII 2011, 16 exx., pow. 4, cz; 3 VIII 2011, 15 exx., pow. 8, cz; 3 VIII 2013, 12 exx., pow. 7, cz; 4 VIII 2013, 1 ex., pow. 6, nz; 7 VIII 2012, 4 exx., pow. 5, nz; 11 VIII 2010, 14 exx., pow. 10, cz; 11 VIII 2013, 2 exx., pow. 10, cz; 17 VIII 2013, 3 exx., pow. 10, cz; 23 VIII 2013, 7 exx., pow. 6, cz; 23 VIII 2013, 1 ex., pow. 8, cz; 27 VIII 2014, 5 exx., pow. 7, cz; 28 VIII 2012, 3 exx., pow. 5, cz; 29 VIII 2012, 7 exx., pow. 7, cz; 30 VIII 2012, 3 exx., pow. 8, cz; 30 VIII 2013, 3 exx., pow. 7, cz; 13 IX 2014, 12 exx., pow. 7, cz.

Obserwowany od końca kwietnia do połowy września na roślinach zielnych i pod nimi. Występował w środowiskach otwartych o różnym stopniu uwilgotnienia – od suchych nieużytków po turzycowiska. Stanowił najczęściej i najliczniej występujący gatunek z rodzaju *Rhopalus*.

Rhopalus subrufus (GMELIN, 1790)

Gatunek pospolity w całej Polsce, na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej podawany z kilkunastu stanowisk (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 26 IV 2009, 1 ex., pow. 4, cz; 14 VII 2009, 1 ex., pow. 4, cz.

Pojedyncze osobniki stwierdzono w strefie przejściowej pomiędzy bosem sosnowym a zaroślami wierzbowo-olchowymi porastającymi południowy brzeg jeziora.

Stictopleurus abutilon (ROSSI, 1790)

Gatunek pospolity, notowany głównie w południowej Polsce, na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej podawany z kilku stanowisk (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 25 IV 2014, 2 exx., pow. 6, cz; 25 IV 2014, 1 ex., pow. 9, cz; 3 V 2009, 1 ex., pow. 10, cz; 10 V 2014, 7 exx., pow. 7, cz; 14 V 2009, 1 ex., pow. 10, cz; 1 VI 2015, 1 ex., pow. 10, cz; 17 VI 2009, 2 exx., pow. 4, cz; 29 VI 2013, 2 exx., pow. 8, cz; 3 VII 2014, 3 exx., pow. 7, cz; 4 VII 2013, 3 exx., pow. 7, cz; 10 VII 2016, 1 ex., pow. 7, cz; 14 VII 2009, 2 exx., pow. 4, cz; 3 VIII 2013, 3 exx., pow. 7, cz; 11 VIII 2010, 2 exx., pow. 10, cz; 11 VIII 2013, 1 ex., pow. 10, cz; 15 VIII 2014, 4 exx., pow. 7, cz; 23 VIII 2013, 3 exx., pow. 6, nz; 30 VIII 2013, 2 exx., pow. 7, cz; 4 IX 2010, 1 ex., pow. 8, cz; 7 IX 2013, 1 ex., pow. 6, nz; 13 IX 2014, 2 exx., pow. 7, cz.

Obserwowany od końca kwietnia do połowy września na roślinach zielnych i pod nimi. Występował w środowiskach otwartych i półotwartych, o różnym stopniu uwilgotnienia.

Stictopleurus punctatonervosus (GOEZE, 1778)

Gatunek pospolity w całej Polsce, z obszaru Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej podawany z kilkunastu stanowisk (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 20 V 2011, 3 exx., pow. 5, cz; 2 VI 2013, 1 ex., pow. 6, nz; 21 VI 2013, 3 exx., pow. 7, cz; 7 VII 2012, 2 exx., pow. 8, cz; 17 VII 2013, 4 exx., pow. 7, cz; 10 VIII 2010, 2 exx., pow. 7, cz; 14 VII 2009, 2 exx., pow. 8, cz; 16 VII 2011, 1 ex., pow. 8, cz; 18 VII 2009, 1 ex., pow. 5, nz; 3 VIII 2011, 2 exx., pow. 8, cz; 23 VIII 2013, 3 exx., pow. 6, cz; 29 VIII 2012, 2 exx., pow. 5, cz; 30 VIII 2013, 1 ex., pow. 6, nz; 4 IX 2010, 8 exx., pow. 8, cz; 8 IX 2013, 1 ex., pow. 1, cz; 13 IX 2014, 5 exx., pow. 7, cz; 11 X 2014, 7 exx., pow. 7, cz.

Obserwowany od końca maja do połowy września, a w ciepłe lata do połowy października na roślinach zielnych i pod nimi. Występował w środowiskach otwartych i półotwartych, o różnym stopniu uwilgotnienia.

STEPHANOCEPHALIDAE DALLAS, 1852

Dicranocephalus medius (MULSANT et REY, 1870)

Gatunek niezbyt często odławiany, znany głównie z południowej części kraju; na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej stwierdzany na kilku stanowiskach (LIS B. i in. op. cit., GIERLASIŃSKI op. cit.).

Materiał badawczy: 7 VI 2014, 1 ex., pow. 7, cz; 30 VIII 2013, 1 ex., pow. 1, nz.

Pojedyncze osobniki stwierdzono wyłącznie na rozległych płatach wilczomlecza sosnki (*Euphorbia cyparissias* L.), w środowiskach otwartych i silnie nasłonecznionych, o podłożu piaszczystym i suchym.

Podsumowanie

W czasie kilkuletnich badań przeprowadzonych w okolicach Jeziora Sycyńskiego stwierdzono występowanie 20 gatunków Coreoidea, w tym: 1 gat. z rodziny Alydidae, 10 gat. Coreidae, 8 gat. Rhopalidae i 1 gat. z rodziny Stenocephalidae. Stanowi to 57% przedstawicieli tej nadrodziny występujących w Polsce. Tak duża różnorodność gatunkowa wykazana na niewielkim obszarze potwierdza wyjątkowe walory przyrodnicze okolic Jeziora Sycyńskiego. Na podkreślenie zasługuje fakt odłowienia *Nemocoris fallenii* SAHLB. – gatunku do tej pory notowanego w Polsce jedynie na pięciu stanowiskach. Ponadto wykazanie *Spathocera dalmanii* (SCHILL.) jest pierwszym stwierdzeniem tego gatunku na obszarze Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

SUMMARY

During the research conducted over the course of several years in the basin of Lake Sycyn, the occurrence of 20 Coreoidea species was recorded, including 1 species from the family Alydidae, 10 from the family Coreidae, 8 from the family Rhopalidae, and 1 from the family Stenocephalidae. This constitutes 57% of the representatives of this superfamily occurring in Poland. Such great species diversity demonstrated within so small an area confirms exceptional environmental qualities of the environs of Lake Sycyn. Worth highlighting is the fact of capturing *Nemocoris fallenii* SAHLB. – a species hitherto recorded only from five different localities in Poland. Moreover, the capturing of *Spathocera dalmanii* (SCHILL.) is the first record of this species from the area of the Wielkopolsko-Kujawska Lowland.

PIŚMIENNICTWO

- GIERLASIŃSKI G. 2018a: Analiza rozmieszczenia lądowych pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce na podstawie dotychczasowych danych. Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica, **12**: 1-4.
- GIERLASIŃSKI G. 2018b: Rozmieszczenie. [w:] G. GIERLASIŃSKI (red.). Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Polski. <http://www.heteroptera.us.edu.pl> (ver. 25.05.2018).
- KONDRACKI J. 2002: Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa. 441 ss.
- LIS B., STROIŃSKI A., LIS J.A. 2008: Coreoidea: Alydidae, Coreidae, Rhopalidae, Stenocephalidae. Heteroptera Poloniae, **1**: 1-157.

- LIS J.A., LIS B., GORCZYCA J. 1995: Pluskwiaki różnoskrzydłe (Heteroptera) środkowego basenu Doliny Biebrzy. *Wiadomości Entomologiczne*, **14** (2): 85-93.
- Mapa Bioróżnorodności [online] 2018. Krajowa Sieć Informacji o Bioróżnorodności. [dostęp: 2018-06-13, <http://baza.biomap.pl>]
- SKITEK A. 2016: Nowe stanowiska rzadkich gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica*, **10**: 13–20.
- STRAWIŃSKI K. 1962: Hemiptera–Heteroptera Świętokrzyskiego Parku Narodowego. *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Seria C, Biologia*, **17**: 165-193.